

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 173/2026-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Mgr. Ondrejom Barnom, advokátom, Námestie SNP 538/16, Stropkov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9CdoR/6/2025 z 30. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. novembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením najvyššieho súdu, ktoré navrhujú zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovatelia tiež žiadajú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur.

2. Sťažovatelia podali na Okresnom súde Bardejov (ďalej len „okresný súd“) návrh na obmedzenie spôsobilosti [REDAKOVANÉ] (manželka sťažovateľa 1 a matka sťažovateľa 2, pozn.). Okresný súd po vykonaní dokazovania uznesením konanie zastavil, pretože nezistil dôvody na obmedzenie spôsobilosti posudzovanej osoby. V konaní boli predložené dva znalecké posudky (z toho jeden predložila znalecká organizácia, pozn.), pričom obaja znalci zhodne uviedli, že posudzovaná osoba v čase rozhodovania je schopná obstarat' si veci samostatne.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na základe odvolania navrhovateľov rozhodnutie okresného súdu uznesením sp. zn. 19CoPs/5/2024 z 21. januára 2025 potvrdil. Podľa odvolacieho

súdu sa okresný súd vysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami a zdôraznil, že v prípade obmedzovania spôsobilosti je nutné predovšetkým rešpektovať dôstojnosť a súkromie osoby, proti ktorej návrh smeruje. Krajský súd uviedol, že znalci dospeli k odlišným záverom v otázke existencie duševnej choroby u posudzovanej. Znalec, podľa ktorého posudzovaná trpí duševnou chorobou, bludovou a duševnou poruchou (syndróm závislosti od benzodiazepínov) na pojednávaní uviedol, že jej momentálny zdravotný stav nie je taký, aby ju obmedzil v spôsobilosti na právne úkony. Tiež pripustil, že taký stav môže v budúcnosti nastať. V súvislosti so znaleckými posudkami odvolací súd uviedol, že posudok znaleckej organizácie má vyššiu váhu než posudok vypracovaný znalcom – fyzickou osobou. Okrem toho ale zdôraznil, že znalecké posudky neboli jediným dôkazom pre zistenie skutočného stavu veci. V konaní boli okrem účastníkov vypočutí aj ďalší svedkovia vrátane procesnej opatrovníčky a Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím. Napokon krajský súd zhodnotil aj to, že nevykonanie navrhovaného dôkazu (toxikologická skúška) okresný súd riadne odôvodnil, ak uviedol, že podľa znalcov aj keby sa preukázalo, že posudzovaná je závislá od benzodiazepínov, nie je to z psychiatricko-forenzného hľadiska dôvod na obmedzenie spôsobilosti.

4. Sťažovatelia podali proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietali, že znalec vystupujúci za znaleckú organizáciu nezaujal stanovisko k zisteniu, že posudzovaná trpí aj duševnou chorobou, čo má dopad na komplexnosť znaleckého posudku a hodnotiace závery. V tomto smere poukázali na to, že ak mal súd k dispozícii dva odlišné znalecké posudky, mal zhodnotiť, ktorý z nich a z akých dôvodov vzal za podklad svojho rozhodnutia. Ďalej poukázali na rozpory v posudku znaleckej organizácie, ak táto tvrdí, že závislosť na benzodiazepínoch je trvalý nevyliciteľný stav, ktorý je aktuálne v regresii, a zároveň že ide o vyliečiteľnú a prechodnú závislosť. Napokon sťažovatelia argumentovali tým, že zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nepozná rozdiel medzi znalcom – fyzickou osobou a znaleckou organizáciou, preto ich posudkom nie je možné prisudzovať rôznu váhu.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie podľa § 447 písm. c) a f) CSP odmietol. K namietanej vade znátočnosti uviedol, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a v prípade potvrdenia rozhodnutia súdu prvej inštancie spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú jednotu. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu na základe tých istých dôvodov, preto nemožno rozhodnutie odvolacieho súdu považovať za prekvapivé. V predmetnej veci sa odvolací súd stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie po vecnej stránke, zároveň reagoval na odvolacie námietky a pre potvrdenie správnosti doplnil ďalšie dôvody. Zaujal stanovisko k správnosti zistenia skutočného stavu veci vrátane hodnotenia vykonaného dokazovania, ako aj k zamietnutiu návrhu na doplnenie dokazovania. Osobitne sa vyjadril aj k rozdielnosti znaleckých posudkov a k vyhodnoteniu tejto situácie.

6. Dovolací súd dal za pravdu dovolateľom v tom smere, že krajský súd nesprávne pripísal vyššiu objektivitu posudku znaleckej organizácie. Toto argumentačné pochybenie odvolacieho súdu však nemalo vplyv na konečný výsledok rozhodnutia, pretože podstatným vo veci bolo, že obaja znalci sa zhodli v tom, že aktuálny zdravotný stav posudzovanej osoby nie je taký, pre ktorý by bolo možné pozbaviť ju spôsobilosti na právne úkony. Rozdielnosť záverov písomne predložených

znaleckých posudkov bola odstránená doplňujúcim vypočutím znalcov. Keďže v rámci toho došlo k zhode znaleckých záverov, nebolo potrebné, aby súd vyhodnocoval, závery ktorého znalca vezme za podklad svojho rozhodnutia. Napokon najvyšší súd vyvrátil (body 17 a 18 odôvodnenia napadnutého uznesenia) sťažovateľmi tvrdené rozpory týkajúce sa charakteru závislosti v záveroch posudku znaleckej organizácie.

7. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu najvyšší súd uviedol, že hoci sa riadil tým, že v dovolaní nie je nutné uviesť, o ktorú z troch situácií pri namietanom nesprávnom právnom posúdení ide (§ 421 CSP), z podaného dovolania sa mu nepodarilo vyabstrahovať žiadnu relevantnú právnu otázku. Vzhľadom na to, že sťažovatelia neformulovali žiadnu právnu otázku, ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená a bola zároveň podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolanie v tejto časti odmietol najvyšší súd podľa § 447 písm. f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľov

8. Sťažovatelia odôvodňujú porušenie svojich práv nezrušením rozhodnutia odvolacieho súdu pri konštatovaní existencie dôvodnosti dovolacieho dôvodu a následným nežiaducim hodnotením obsahu dôkazov. Porušením práv zo strany najvyššieho súdu je hodnotenie obsahu dôkazu, teda znaleckých posudkov v bode 13 napadnutého uznesenia, čím sa dovolací súd pokúsil zhojiť argumentačný deficit krajského súdu.

9. V súvislosti s otázkou dokazovania sťažovatelia argumentujú, že už v čase konania pred okresným súdom žiadali prizvať do konania znalecký ústav práve z dôvodu rovnakej právnej sily oboch predložených znaleckých posudkov.

10. Požiadavku finančného zadosťučinenia sťažovatelia odôvodňujú právnou neistotou vyvolanou konaním najvyššieho súdu a poukazom na to, že v dôsledku daného stavu sa rodina sťažovateľov možno nenávratne rozvracia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej relevantnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

12. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

13. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najjustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012, III. ÚS 209/2021).

14. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd preskúmal uznesenie okresného súdu, ako aj potvrdzujúce uznesenie krajského súdu v nadväznosti na sťažovateľmi uplatnené dovolacie dôvody a tieto riadne vyhodnotil. Ústavný súd nepovažuje za potrebné opakovať všetky prijaté závery, ktoré už napokon naprieč celým konaním boli niekoľkokrát prezentované, a dodáva, že všetky sťažovateľmi nastolené otázky boli riadne zodpovedané a nie je porušením ich práv, ak s výsledkom konania nie sú spokojní. Opätovne je potrebné zdôrazniť, že pre rozhodnutie o spôsobilosti fyzickej osoby je smerodajný jej zdravotný stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. V konkrétnom prípade sťažovateľov sa obaja znalci zhodli v tom, že zdravotný stav posudzovanej osoby v čase rozhodovania a aj s ohľadom na prítomné poruchy nie je taký, aby zakladal obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

15. V nadväznosti na tento záver nie je pravdou, tak ako tvrdia sťažovatelia, že najvyšší súd hodnotil obsah dôkazu. Dovolací súd poukázal na zhodné tvrdenia oboch znalcov, ktoré boli podkladom pre samotné rozhodnutie, a teda nevyhodnotil nesprávne tvrdenie krajského súdu o váhe jednotlivých znaleckých posudkov ako také, na ktorom by bolo založené rozhodnutie. Naopak, rozhodnutia okresného i krajského súdu vychádzali najmä zo zhodných vyjadrení znalcov za súbežného zhodnotenia výpovedí ďalších svedkov v konaní.

16. Pokiaľ sťažovatelia namietali, že všeobecné súdy sa nevysporiadali s ich návrhom, aby znalecký posudok vypracoval aj znalecký ústav, je potrebné uviesť, že už okresný súd odôvodnil, i keď „len“ poukazom na prijaté závery, prečo nepovažuje za potrebné vykonať aj také znalecké dokazovanie. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že z rozhodnutí všeobecných súdov jednoznačne vyplýva, že tomu tak bolo preto, že (a) rozpory v znaleckých posudkoch boli odstránené pri vypočutí oboch znalcov, a (b) aj v prípade pripustenia, že posudzovaná trpí duševnou chorobou vyvolanou závislosťou od benzodiazepínov, bez ďalšieho nejde o stav automaticky odôvodňujúci obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

17. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom sa vysporiadal s námietkami sťažovateľov, ktorými odôvodňovali prípustnosť dovolania. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené nedomnieva, že by napadnuté uznesenie najvyššieho súdu bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné so základným právom sťažovateľov zaručeným čl. 46 ods. 1 ústavy či právom zaručeným čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona

č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2026

predseda senátu